

Klímová novela školského zákona uspěla ve Sněmovně. Problém odkladů posoudí senátoři

25.4.2025 - | TOP 09

S odkladem aktuálně usedá do školních lavic každé čtvrté dítě, což je pětinasobek nad evropským průměrem. To se změní díky novele poslance TOP 09 Pavla Klímy. Návrh, který přináší komplexní změny a například mění systém známkování, má podporu všech poslaneckých klubů včetně opozičních. Novela prošla třetím čtením ve Sněmovně a míří do Senátu.

Hlavní autor novely Pavel Klíma byl 17 let ředitelem základní a mateřské školy. Novela školského zákona, kterou ve spolupráci s dalšími experty TOP 09 připravil, vzešla jednak z poznatků z vlastní praxe, jednak z jednání se zástupci asociací základních a mateřských škol a poradenských zařízení. Proběhlo také pilotní testování navrhovaných pravidel v předškolních třídách na Tábořsku.

„Aby bylo naše školství skutečně efektivní, potřebuje systémové změny v souladu s přijatou Strategií 2030+. Novela, kterou předkládá můj kolega Pavel Klíma, je velkým krokem k lepšímu právě v souladu s dlouhodobou strategií. Novela šetří peníze a uvolňuje místo v mateřských školách,“ říká **Matěj Ondřej Havel**, předseda sněmovního výboru pro školství za TOP 09.

Součástí novely jsou jednotná pravidla pro posuzování budoucích odkladů a systém práce s dětmi, aby nemusely na nástup do školy čekat celý rok. Klíčem je obrat přístupu: ne dítě připravené na školu, ale škola má být připravená na dítě. Hladký přechod do první třídy má podpořit trvalá přítomnost speciálního pedagoga. V prvních dvou ročnících základní školy by pak odpadla povinnost známkování, počítá se s přípravou učitelů na přechod ke slovnímu ohodnocení.

Novelu podepsali zástupci všech sněmovních klubů včetně opozice, proto se její projednávání ve Sněmovně a na výborech obešlo bez větších komplikací. Klímovu novelu školského zákona nyní dostane k posouzení Senát. **Přinášíme Vám krátký rozhovor s jejím předkladatelem Pavlem Klímou.**

Od roku 2003 jste byl ředitelem mateřské a základní školy v Malšicích. Jsou odklady z vaší praxe skutečně tak velký problém?

Rozhodně jsou, ze všeho nejvíc je to problém pro děti samotné. Dnes neexistují jednotná pravidla, a tak se každý pediatr o odkladu rozhoduje jinak. Ten předškolní rok navíc dítěti většinou nijak nepomůže. Co naopak může pomoci, to je zapojení specialistů, klinických psychologů, asistentů pedagoga a odborných poraden. To chceme systémově zavést.

V zemích EU se míra odkladů pohybuje okolo 5 %. Jak je možné, že je to u nás pětinasobek?

V posledních dvaceti letech se s odklady nic nedělalo, z výjimky se stala běžná praxe. Dětem se u nás prodlužuje předškolní věk bez jakéhokoliv efektu na jejich rozvoj a budoucnost. Podle Komenského je dítě zralé na školu v šesti letech, ale my, národ Komenského, si z nějakého důvodu myslíme ve čtvrtině případů opak. Mimo to se také málo mluví také o ekonomických důsledcích, protože v konečném důsledku začínají lidé v produktivním věku pracovat o rok později.

V čem je největší výhoda novely?

Je promyšlená a otestovaná. Nejdeme cestou plošného nařízení nebo zákazu, naopak přinášíme systémovou změnu, která bude výhodná pro děti, rodiče, pedagogy a pracovníky poraden. Posílí se role specializovaných lékařů a psychologů. Chceme, aby škola byla přívětivým místem pro všechny děti, které do ní nastupují. Pokud některé potřebuje několik měsíců asistence a osobnějšího přístupu, poskytneme mu ho. Je to stokrát lepší než odklad.

To jsou odklady a zapojení odborných profesí. Co dalšího novela obsahuje?

Jde nám o změnu uvažování o tom, jak má vypadat předškolní a školní výuka. S tím souvisí třeba systém známkování. U malých školáků chceme rozvíjet jejich dovednosti, ne je stresovat špatnou známkou. Pojdme děti naučit psát, počítat a číst, aby to doopravdy uměly, ne aby za to pouze dostávaly jedničku.

Jak probíhalo pilotní testování?

Test pro nás byl nesmírně cennou zkušeností. Potvrdili jsme si, že jdeme správným směrem, a překonali jsme díky tomu také předběžný ostych některých pedagogů i rodičů. Pilotní testování školní zralosti probíhalo u tisícovky dětí v předškolních třídách v Táboře a okolí. Vyžadovalo například proškolení učitelů mateřských školek v práci s dětmi v předškolní třídě a komunikaci s rodiči, se kterými byly výsledky následně zhodnoceny. Potvrdili jsme si, že pokud by taková praxe byla v posledních dvaceti letech běžnou, míra odkladů by nebyla tak vysoká. Ulevilo by se také pracovníkům poradenských zařízení, kterým by odpadla povinnost zdlouhavého posuzování žádostí o odklad.

<https://www.top09.cz/co-delame/tiskove-zpravy/klimova-novela-skolskeho-zakona-uspela-ve-snemovne-problem-odkladu-posoudi-senatori-32348.html?clanek=32348>